

Povezanost vjerovanja i djelovanja (Medina)

Hatib: dr. Abdulabari ibn Avad es-Subejti

18. šaban 1439. po Hidžri / 4. maj 2018.

Hvala Allahu, Koji otklanja nedaće, hvalim Ga, slavljem neka je, i zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je Svojim robovima propisao vjeru koja uspostavlja univerzalne vrijednosti, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Njegov rob i poslanik, vodio ummet, svojom uputom, do najviših visina, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i njegove ashabe nosioce svakog dobra i ambicioznosti.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Allah, džellešānuhu, objavio je Svoju plemenitu Knjigu kao uputu čovječanstvu. Njegove sure su svjetlo, a ajeti pojašnjenje. Kur'an je iskreni pomagač i nepresušni i nepomućeni izvor, u kojem svaki čovjek može pronaći ono što traži: zabrinuti olakšanje, a tužni utjehu.

Jedan od prekrasnih kur'anskih dragulja i rijetkih bisera je sura El-Maun. "Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče? Pa to je onaj koji grubo odbija siročce, i koji da se nahrani siromah – ne podstiče. A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju i nikome ništa ni u naručje ne daju!" (El-Maun, 1–7)

Veličanstvena sura, u svojoj strukturi, koja pojašnjava neraskidivu vezu između vjerovanja i djelovanja, ponašanja.

Riječima: "... onoga koji onaj svijet/vjeru poriče" ukazuje se na onoga koji poriče Božiju nagradu i kaznu, i polaganje računa, i u čijem se srcu nije učvrstilo vjerovanje

u Sudnji dan. Pokvarenost srca vodi lošim djelima, a loša djela ukazuju na pokvarenost srca. Zašto se kaže za njega da poriče "dīn – vjeru"? Zato što nikada u svom životu nije uradio ono što vjera zahtijeva od njega. Kao da je priznao vjeru jezikom, potvrdio je srcem, ali nikada nije podstakao svoju dušu i uskladio svoje ponašanje sa značenjima, vrijednostima i vrlinama vjere, nikada nije išao putem Kur'ana, a svi znamo da je iman izgovor jezikom, potvrda srcem i činjenje, djelovanje udovima. Onaj čije je vjerovanje u polaganje računa, nagradu i kaznu slabo, on poriče vjeru, njegovo srce zahvatila je tvrdoća, postalo je kruto i "suho".

Od svojstava ove vrste ljudi je da "grubo odbijaju siročće", tj. ponižavaju ga i povređuju. Svojim slabim vjerovanjem nisu u stanju promijeniti svoj život nabolje i sačuvati se loših djela. Koja je vrijednost vjere ako se njeni tragovi ne pokazuju u ponašanju i djelovanju? Koje je značenje imana ako on ne potiče u čovjeku osjećaj za druge, kroz činjenje dobročinstva i nahranjivanje siromaha, i podsticanje da se nahrani siromah? Vjerovanje u proživljenje, nagradu i kaznu na budućem svijetu istinska je unutrašnja snaga, koja dušu podstiče na činjenje dobrih djela, sve dok to ne postane njena ćud, narav. Ako se duša odgaja u okrilju ovih vrijednosti, ona se pročisti, i hrli dobru bez ikakvog napora. Tvrdoća srca vodi nemaru i poricanju vjere i Sudnjeg dana, a lijek za to spomenut je u hadisu najboljeg čovjeka, poslanika ljudskom rodu, kada mu je došao neki čovjek i požalio se na tvrdoću srca, pa mu je on rekao: "Pomiluj jetima po glavi i nahrani siromaha."

Riječi Uzvišenog: "... i koji da se nahrani siromah – ne podstiče", ukazuju na to da se od muslimana traži da podstiče druge na davanje i dobročinstvo, a to ga ne oslobađa odgovornosti ličnog zalaganja i pomaganja slabih i nejakih, siročadi, siromašnih i dr., pazeći da ne povrijedi njihovo dostojanstvo i ne slomi njihova srca. Uzvišeni kaže: "Lijepa riječ i izvinjenje vredniji su od milostinje koju prati vrijeđanje." (El-Bekara, 263) Najvredniji oblik dobročinstva je da im se obezbijede osnovne životne potreptine, i olakšaju uvjeti za stručnu obuku i zaposlenje nezaposlenih.

Riječi Uzvišenog: “A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju”, tj. oni obavljaju namaz samo formalno, njihov namaz nema dušu, suštinu, i manjkav je. Neki čovjek ušao je u džamiju i klanjao, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sjedio je u jednom kraju džamije. Kada je obavio namaz, došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i nazvao mu je selam, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: “Vrati se i ponovo klanjaj, jer nisi klanjao.” Ko bolje razmisli o stanju onih koji nemaju samilosti prema siročadima, ne daju hranu siromasima, varaju, lažu i čine nepravdu, naći će da su takvi ljudi nemarni prema namazu, a onaj ko je nemaran prema namazu, prema drugim obavezama je još nemarniji. Kada ibadet izgubi svoju suštinu i smisao, postaje puka forma, pokreti koji ne potiču i ne jačaju vjerovanje u srcu, ne popravljaju ponašanje, nego ostavljaju vrlo slab ili nikakav trag na čovjekov život.

Tekstovi iz Kur’ana i sunneta obrazložili su utemeljenost ibadeta i pojasnili su njihove intencije. Ibadeti imaju utjecaj na život ljudi i stanje društva. Oni su svojevrsna odgojna škola. Uzvišeni kaže: “... i obavljaj molitvu, molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno; obavljanje molitve je najveća poslušnost! A Allah zna šta radite” (El-Ankebut, 45). Uzvišeni je za post rekao: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, Allah, džellešanu, nema potrebe da on, zbog Njega, ostavi hranu i piće.” O zekatu Uzvišeni kaže: “Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš” (Et-Tevba, 103), a za hadž je rekao: “Do Allaha neće doprijeti meso njihovo i krv njihova, ali će Mu stići iskreno učinjena dobra djela vaša (vaša bogobožnost)” (El-Hadždž, 37). Namaz je posljednje što će se izgubiti od vjere, i kada se on izgubi, nestat će vjere u cijelosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “**Karika islama kidat će se jedna po jedna, pa kada se god koja prekine, ljudi će se hvatati za sljedeću. Prvo što će se izgubiti od islama jeste islamska vlast, a zadnje što će ostati od vjere jeste namaz.**”

Ako se čovjek uspije izboriti sa bolešću nemarnog odnosa prema namazu, ostaje mu još, a na to ga podsjeća i sura El-Maun, da svoje srce zaštiti od rijaluka, pretvaranja. Uzvišeni kaže: “... koji se samo pretvaraju”, tj. koji obavljaju namaz i druge ibadete radi nekoga ili nečega drugog, a ne radi Allaha, i koji traže zadovoljstvo ljudi, a ne Allaha. Ovaj ajet uči nas da nijet u kojem ima primjese rijaluka pretvara dobro djelo u grijeh, zbog kojeg njegov počinitelj zaslužuje “vejl” – svaki prezir i kaznu. Uzvišeni kaže: “A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju.” Tako je sa čovjekom u čijem srcu nema ihlasa – iskrenosti: njegove riječi nemaju nikakvu vrijednost, ibadet ne ostavlja nikakav trag na njegovo ponašanje, njegovo djelo neće biti primljeno i njegova duša neće biti očišćena.

Jedan od najvažnijih ključeva uspjeha na ovom svijetu jeste sputavanje strasti rijaluka, potpunom predanošću Allahu, posvećivanjem svih ibadeta isključivo Njemu i njihovo čišćenje od svih dunjalučkih ambicija, profita, strasti, položaja, imetka, popularnosti, pozicije u srcima ljudi, traženja hvale ili bijeg od ukora. U poznatom hadisi-kudsiju, Uzvišeni kaže: “Ja sam najneovisniji o tome da Mi ljudi nekoga pridruže kao druga. Onaj ko učini neko djelo i u njemu Mi pridruži druga, ostavit ću i njega i njegovo djelo.”

Posljednji ajet u ovoj suri rasvjetljava važnost institucije lijepog ponašanja u društvu i upozorava na posrtanje u davanju i dijeljenju imetka. Uzvišeni kaže: “... i nikome ništa ni u naruč ne daju”, tj. ne daju nikome stvari koje ljudi, u skladu s običajima, posuđuju jedni drugima i daju ih na korištenje. Prema tome, oni ne postupaju ispravno u ibadetu prema Gospodaru, i ne čine dobro ljudima, uskraćujući im ono što bi im moglo biti od koristi i pomoći. Njihova suzdržanost prema zekatu i drugim oblicima dobročinstva još je veća. “Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče? Pa to je onaj koji grubo odbija siročje, i koji da se nahrani siromah – ne podstiče. A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju i nikome ništa ni u naručje ne daju!” (El-Maun, 1–7)

“KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA.” (PREPOROD)

HUTBE

Donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

